

**Konstantīns
Bogomolovs,**
imidža dizaineris un
modes analītiķis

LADY

tīras elegances formula

Pirmajā mirklī varētu šķist, ka šī tēla dzimtene ir Viktorijas laikmeta Anglija, kur radies vārdu savienojums «īsta lēdiņa». Taču līdz 19. gadsimta beigām vārds «lēdiņa» vēl nenozīmēja konkrētu tēlu, bet gan bija sinonīms aristokrātiskajai britu izcelsmei. Pavisam citu nozīmi tā ieguva Viktorijas laikmeta norietā, un noplēns tam ir nevis konservatīvajai Anglijai, bet demokrātiskajai Amerikai, kurā maz kurš varejā palielīties ar muižnieciskiem radu rakstiem. Zilo asiņu trūkumu sievietes no bagātām amerikānu ģimenēm kompensēja ar imidžu «lēdiņa». Zem šī nosaukuma slēpās nevis tituls, bet laba audzināšana, atturīga gaume un smalkas manieres neatkarīgi no sievietes izcelsmes. Vai šis imidžs bija mode? Drīzāk — obligāts. Taču avangardiskā mode 20. gadsimta pirmajā pusē visiem spēkiem mēģināja lēdiņas tēlu noraidīt. 1910. gada dekadē, 20. gadu džeza atbrīvotība, 30. gadu holividiskais glamūrs deva pilnīgi citus orientierus modes atdarināšanai. Daudzus gadus lēdiņas imidžu uzskatīja par konservatīvu, vecmodīgu, bet Otrā pasaules kara laikā — pat nepatriotisku.

Situācija mainījās tikai pēckara periodā, precīzāk, 50. gadu beigās. Viktorijas laikmeta tradīcijas atkal diktēja uzvedības normas. Labklājība auga, un kopā ar to — tiekšanās to demonstrēt. Bekingemas pili valdīja jaunā karalīne Elizabete II, bet Parīzē atgriezās Koko Šanele, kas radīja savu legendāro mazo kostīmu, un tajā brīdī imidžs «lēdiņa» ieguva plašu popularitāti. Taču līdere nebija Francija, pat ne Anglija, bet gan Amerika: tieši šeit laikā no 1950. līdz 1960. gadam parādījās tēla «lēdiņa» istās

Monako princeses Greisas Kellijas lēdiņas tēls gan kino, gan dzīvē bija iedvesmas avots daudzām tā laika sievietēm.

kulta ikonas — Greisa Kellija, Odrija Hepberna, Žaklini Kenedija un izraisīja atdarināšanas vilni visā pasaulē. Pat Anglijas karalienes Elizabetes II tēls, kurai bija «tiesības» uz lēdiņas imidžu, pateicoties viņas zilajām asinīm, vizuāli palika otrajā plānā salīdzinājumā ar amerikānu prototipiem.

Starp citu, arī mazo Šaneles kostīmu komerciāli modernu padarīja amerikāņi. Sākotnēji parīziesi to nemaz nepamaņīja. Ja nebūtu amerikānu pasūtījumu un investīciju, «Chanel» modes nams varēja arī izputēt. Pateicoties Amerikai, mazais «Chanel» kostīms daudzus gadus kļuva par lēdiņu uniformu visā pasaulē neatkarīgi no viņu nacionālītēs un sociālā stāvokļa.

1960. gadu mode

«Chanel» kostīms

Žaklini Kenedija

Tēla pazīmes

LĒDIJA NEDEMONSTRĒ
NE VARU, NE
SEKSUALITĀTI, BET
GAN SIEVIŠĶĪBU UN
LABKLĀJĪBU.

- ARISTOKRĀTISMS.
- IZSMALCINĀTĪBA.
- ELEGENCE.
- SVINĪGUMS.
- ATTURĪGS ŠIKS.

Vienlidz svarīga ir gan āriene un izsmalcinātas manieres, gan nevainīga gardobe. Grūti atrast citu imidžu, kurā tērpa vizuālās formas būtu tik tiešas un konkrētas.

Tēripi. Kostīmos un mazajās kleitīnās — lakovisku liniju un delikātu tonu harmonija. Tumši zilā un piena baltā salikums, ko tik ļoti bija iecienījusi Monako princese Greisa.

Meikaps. Tīriņa un sakoptība bez košiem seksuālajiem akcentiem.

Aksesuāri. Cimdi, somiņa, cepure, pērles.

Starp citu, ne velti pērles kļuva par nozīmīgu šī imidža simbolu, kas nekādā ziņā nav izskaidrojams tikai ar komerciālo modi. Acīmredzot pērļu perlamatra mirdzums izraisa asociāciju ar labklājību, šiku un tīriņu, kas tik ļoti atbilst šim tēlam. Te jāpiemīt Žaklinā Kenedijā 60. gadu sākumā. Viņas nevainojamā tēla noslēpums bija ne tikai lieliskā garderobe, ko radīja Oļlegs Kasīni, Jubērs Živanši un Koko Šanele. Žaklinai Kenedijai piemita izsmalcināta stila izjūta, kas ietekmēja viņas vienaudžu gaumi un daudzu dizaineru dailradi. Viņa varēja klūt par izcilu stilisti, ja būtu izvēlējusies tādu karjeru.

Kleitas un manieres

Ne mazāku ietekmi uz modi atstāja (tas joprojām turpinās) Holivudas aktrises Odrijas Hepbernas tēls, kuru žurnāls «Vogue» nosaucis par 60. gadu modes barometru. Viņas imidžs ir divu talantīgu, radošu cilvēku — pašas Odrijas un viņas stilista Jubēra Živanši — darba rezultāts. Veselu desmitgadi mis Hepberna uz ekrāniem demonstrēja neskaitāmas mazās kleitīnās un kostīmus, mēteļus un cepures, kurus radīja Živanši. Sievietes visā pasaulē devās skatīties «Brokastis «Tifanijā», «Šarādi», «Kā nozagt

Greisa Kellija filmā «The Country Girl» (1954).

Kerijs Grānts un Odrija Hepberna filmā «Charade» (1963).

miljonu» ne tikai sižeta dēļ, bet lai sekotu līdzī jaunākajām modes tendencēm. Šajā imidžā Odrija ienesa bērnišķīgu vieglprātības un nevainīgu valdzinājuma nokrāsu. Viņa notrausa Viktorijas laikmeta lēdijai naftalinu un padarija to mūsdienīgu. Savukārt imidžu *Audrey look* (aristokrātiskās elegances un huligānisku manieru savienojumu) viisspilgtāk pauž Džūlijas Robertas varone filmā «Jaukā sieviete» («Pretty Women», 1990).

Taču atgriezīsimies 60. gados. Lēdijas tēla popularitātei nebija robežu. To pārstāvēja ne vien augstākās sabiedrības dāmas, bet arī mājsaimnieces un skolotājas, savukārt lielākā daļa aviokompāniju to padarīja pat par savu stjuaru profesionālo imidžu.

Tajā laikā Padomju Savienībā lēdijas tēls lielu popularitāti neguva. Pirmkārt, tāpēc, ka šis imidžs izskatījās pārāk buržuažisks, kapitalistisks, otrkārt, tā galvenās sastāvdaļas — «Chanel» kostīmi un pērles — padomju sievietēm nebija pieejamas. Turklāt arī manieres pie šuvējas nepašusi. Tomēr viens spilgs piemērs bija gan — Edites Pjehas imidžs 60. gadu sākumā. Viņas labi pašūtie kostīmi ar trīs ceturtdalgaruma piedurknēm savienojumā ar ārzemniecisko runas akcentu radīja viņai reputāciju — pati elegantākā sieviete PSRS.

Lēdijas imidža uzvaras gājiens beiždās 60. gadu nogalē. Antiburžuažiskās hipiju paaudzes noskaņojums to gāza no modes pjedestāla, pārvēršot šo stilu par

konservatīvisma un reakcionārisma simbolu. Protams, šis tēls pilnībā nepazuda un droši vien neizzudis nekad. Taču pagājušā gadsimta 70. gados to izvēlējās tikai dāmas elegantā vecumā un Eiropas karalistikās dinastijas pārstāves. Lēdijas imidžs faktiski kļuva par augstākās sabiedrības etiketi, kas, kā zināms, modei nepakļaujas.

Ne velti Žaklinā Kenedija iedvesmoja daudzas sievietes, jo viņai piemita izcila gaume.

LADY D

Taču modes zigzagi ir neprognozējami. 80.–90. gados lēdijas tēls atgriezās, un noplīns ir princesei Diānai.

Eleganta attīra un izsmalcināta sievišķība — princeses Diānas koptēla raksturīgākā pazīme.

Protams, nav brīnums, ka jaunā Velosas princese pieņēma lēdijas imidžu — viņa pakļāvās protokolam. Taču tikai viņai izdevās šo konservatīvo tēlu padarīt akantuālu. Pirmkārt, pateicoties viņas personības milzīgajai popularitātei, kas neatpalīka no populārajām kinozvaigznēm un topmodelēm, otrkārt, 90. gados modē atgriezās burzuāziskā šķī tendences. Taču Diānas imidžā šie komercālie motīvi savienojumā ar 60. gadu retroelementiem («Chanel» kostīmiņi, cimdi, cepures, pērles) viņas tēlam piešķīra aktualitāti un tājā pašā laikā nostalgisku burvību. Treškārt, Diānas tēri izskatījās stilīgi, pateicoties viņas manierēm un izskatam, jo tēls jau nav tikai tērps, bet pats cilvēks, viņa individualitāte. Tajā laikā visai bieži nācās dzirdēt viedokli, ka *Lady D* imidžs ir mākslīgs stilistu un imidžmeikeru darba rezultāts, jo pati Diāna nav apveltīta ar labu gaumi. Šajā ziņā viņa varbūt nevarēja sacensties ar Zāklīnu Kenediju, taču Diānai bija cits, ne mazāk vērtīgs talants — viņa bija ļoti talantīga imidždzainera kliente. Tas nozīmē, ka Diāna prata izvēlēties stilistu, atrodot isto, bet galvenais — precīzi sekot viņa rekomendācijām, kas deva iespēju iegūt titulu — pati stilīgākā sieviete 20. gadsimtā.

LADYLIKE FASHION

Iespējams, pateicoties Diānai, 21. gadsimtā imidžs «lēdija» joprojām nav aizmirsts. Protams, uz katras soļa to neatradīsi, jo lielā mērā vārdu savienojumi «īsta lēdija», «labi uzsūts kostīms», «nevainojamas manieres» pārgājuši kategorijā «retro». Svinīgums un aristokrātisms deva priekšroku lietišķumam un neatkarībai, kas raksturīgs mūsdienu biznesa lēdijām. Un tomēr lēdijas tēls ir dzīvs — augstākās sabiedrības pieņemšanas pasākumos, glancētu žurnālu lappusēs, kas reklāmē luksusa klasēs preces.

21. gadsimta sākumā šis tradicionālais imidžs pēkšņi ieguvu nosaukumu *ladylike* (kā lēdija). Kā viens no katalizatoriem šī

trenda popularitātei kalpoja angļu meitenes Ketřinas Midltonas tēls, kura 2011. gadā kļuva par hercogieni, kas tērps retro kostīmiņos, klīriņās cepurītēs un kas no preses ie-guva vārdu princese Keita. Taču līdz stila ikonas titulam jaunajai princesei vēl tālu.

Lielāku ietekmi uz jauno modes tendenci *ladylike* atstājusi aktrise Džanuarija Džonsa, atveidojot Betijas Dreiperes lomu slavenajā amerikāņu seriālā «Mad Men» (2007–2014). Lielisks stilistu un kostīmu mākslinieku darbs savienojumā ar pārliecinošu aktrises lomas izpildījumu padarīja šo tēlu par modes etalonu un iedvesmas avotu daudziem mūsdienu dizaineriem.

Džanuarija Džonsa Betijas lomā seriālā «Mad Men» (2007–2014).

Ladylike imidža piemērs — Ketřina Midltone.

Vizuālā tēla pazīmes

● Matu sakārtojums

Kompakts apjoms, lakoviskas formas, elegants griezums. Matu sakārtojumā stingras līnijas savienojumā ar mīkstu tekstūru. Matu krāsa galvenokārt gaiša, dabīga.

● Meikaps

Delikāta marmora gamma ar rozīgu pamattoni, sakoptība un tīriba bez spilgtiem akcentiem. Izmeklēts acu krāsojums ar dabīgu tonu ēnām, tieva kontūrlīnija starp skropstām. Lūpām dabīgas kontūras, atturīgs lūpu krāsas tonis.

● Garderobe

50.–60. gadu motīvi, eleganta klasika bez pārmērīga konservatīvisma, lakoviskas silueta līnijas, svārku garums līdz ceļgalam. Izsmalcināta pastelgamma (karamele, mentols, krēms, laša tonis, ziloņkauls), var būt savienojumā ar dzīliem, dārgiem toniem (šokolādi, terakotu, nakts zilo). Tradicionālie aristokrātiskie audumi (vilnas kreps, buklē, džersija), tvīds savienojumā ar zīdu. Atturīgas rotas, mazas somiņas, cimdi. □